

ELŐFIZETÉS.

ARADYBAN ES VIDÉKEN

Egy évre — — 84 kor.

Fél évre — — 42 kor.

Egy negyed évre 21 kor.

Egy hónap — — 7 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában,
TELEFON-SZÁM: 82.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.Közzel főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, november 16.

Köztársaság.

A kilencszáz esztendő magyar korona a mai napon — múzeumi kincscsé lett. Koronák sorsa ez. A korona egy régi feudális világ kelte volt. Megtette a kötelességét: el yelet. A maga idejében kétségkívül szükség volt reá. Az államalakulás primitív korszakában, midőn a népjogok még a bölcsőben szenderegtek: kellett a ragyogó arany korona, mely egyetlen emberi lejről a hatalom tömörítő és félelmet gerjesztő erejét sugározza szét.

De mindinkább elvesztette a jelentőségét, midőn a népek öntudata ébredni kezdett s fénye amnyival lett halványabbá, amennyivel a fejlődés érettebbé tette a nép lelkét. E háború folyamán aztán tetőpontjához ért ez a fejlődési folyamat. E véres és haszontalan öldöklés áccos erejűvé kovácsolta a népek lelkét, melyeknek érisi processzusa befejeződött. Fiszta jött a világ azzal, hogy a korona — lelkiismeretlen nagy, gyermekek játékszerévé lett. Azt a hatalmat, melyet a korona szuggesztív ereje nyújtott, hitvány célokra használták fel azok, akiknek népeik atyjának kellett volna lenniök. Hol van olyan szülő, aki legyilkoltassa, bénává és nyomorulttá faragta a gyermekeit? Akadtak ilyenek: — el velük! Érett, öntudatos, komoly nemzetek nem tűrhetik többé, hogy lelkiismeretlen hatalmi téboly játszon velük mérsáros politikát. A minden földi értéknél drágább emberi vért nincs jogában pocskolni semmiféle koronás tébolyodottnak, kik közül a legtöbb még azt is megtagadta, hogy trónusán a „nép kegyelméből” ill s hivalkodva cmezte magát „isten kegyelméből” való uralkodónak.

A dinasztiaik ideje lejárt. A világtörténelem nem mutathat fel egyetlen olyan uralkodó családot, amely csupa jóindulatú és szentia emberből állt volna. A legtöbb dinasztia legtöbb tagja, a kényszerű összeházasodás, a hegye és tobzódó élet vagy egyéb fizikai rutságok következtében a haladó idők folyamán, degenerált, szellemileg korlátolt vagy bűnös haffannu volt, aki méltatlansággal viselte egy becsületes, dolgos nemzet koronáját. Ezt az igazságot nem menti még az a bizonyosság sem, hogy akadt köztük egy-egy jószívű, lelkes és megértő lélek.

Szent István koronája a mai naptól kezdve nem több, mint egy szép és kegyeletes emlék. Kilencszáz esztendőnek viharzásai között tisztán és folt nélkül őrizte meg egy nemzet vesztése. Az olykor-olykor rátapadó gyalázat sarít mindig a viselő királyok fröcscentették rája s mindig az áldozatrakész s életéért aggódó nemzetnek kellett letörölnie. Odéint a magyar korona is, ahová jutott a Bourbonok koronája. A múzeumba. Talán nem törjük ki ékköveit, mint a franciák tették, kik a korona gyémántjait a Louvre-múzeum Apolló galleriájában tették közszemlére, de a múlt tanúságai és a holnapi nap dicsőséges aktusa a garancia arra nézve, hogy használatba nem vesszük többé szentia.

Habsburg Károly lemondott végre a magyar trónról is. Kedves, könnyen befolyásolható ember volt, aki mindig annak adott igazat, aki utoljára beszélt vele. Tragédiája csak egy család tragédiája, nem pedig a nemzeté. Különbösen is minden okunk megvan arra, hogy nyíltan kimondjuk: — Ez a család is megérdemelte ezt a sorsot.

És most következik az ünneplés.

perci Midőn a szuverén nép maga veszi kezébe sorsának intézését, midőn csak egyetlen hatalmat ismer majd maga fölött: a népakarat erejét. Ezer esztendő szenvedése, harca, bánata kellett ahhoz, hogy megszüljék ennek az eszmének a dicsőítő szavát: — **Él a megértő nemzetek felé: — Él, — halljátok, lássátok! — él a magyar köztársaság!**

Zombory Andor.

Október 31. és november 16. — nemzeti ünnep.

(Előkészületek a holnapi napra. — Vörös zászló a parlamenton.)

Magasztos ünnepe lesz holnap az országnak. Holnap proklamálják a magyar köztársaságot s ezzel az ország végleg lerázta magáról azt a jármót, amelyet évszázadok óta magán viselt a Habsburg-dinasztia jóvoltából. Az ország fővárosa, a hol a történelmi jelentőségű aktus le fog játszódni, külsőségekben is megnyilvánuló ünneplés keretében üli meg a köztársaság kikiáltásának ünnepét. De az egész ország is dobogó szívvel együtt ünnepel az ország fővárosával. Holnaptól kezdve az ezeregynehány éves magyar királyság tehát megszűnik és Magyarország, mint független, önálló, nép-köztársaság belép a világ demokratikus népeinek sorába.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Holnap délig általános munkaszünet lesz az egész országban. A Magyar Nemzeti Tanács ma délelőtt ülést tartott, amelyen a holnapi ünnepség rendezésével Károlyi Károly festőművészt, a Nemzeti Tanács tagját bizta meg. Holnap délelőtt 11 órakor tartja a nagy Nemzeti Tanács gyűlését, amelyen proklamálják a köztársaságot. Ezt megelőzi a képviselőház és főrendiház utolsó formális ülése.

A Nemzeti Tanács mai ülésén kimondta, hogy a király és királyné nevenapja, mint nemzeti ünnep ezennel megszűnik. Elhatározta továbbá, a Nemzeti Tanácsa, hogy a holnapi ünnepre való tekintettel éjjel után egy óráig tolja ki a zárórát: Felszólítják a vidéket is, hogy a holnapi napon ünnepeljen. Legközelebb a Nemzeti Tanácsban javaslatot fognak előterjeszteni, hogy

október 31-ét, a forradalom kitörésének napját és november 16-át, a köztársaság kikiáltásának napját nemzeti ünnepé tegyék.

A magyar királyi Operaház holnaptól kezdve a Nemzeti Operaház nevet veszi fel. Holnap este diszeldadás lesz, amelyen nem a Wollkürök-et, hanem a Hungadi László-t játsszák. előadás előtt az Operaház énekkara a himnuszt és a Marsailles-t énekli. Holnap a képviselőház ormára a magyar trikolor mellett a horvát zászló helyett

a szociálisták vörös lobogóját tűzik ki.

A végleges megállapodás szerint a köztársaság kikiáltása után sem fognak elnököt, vagy kormányt választani. Az államforma köztársaság.

gira való átalakítása után is egyelőre a Kormányt fogják megbizni a köztársaság vezetésével. A köztársasági elnök megválasztásáig Károlyi Mihály miniszterelnök fogja kormányozni az országot. Ideiglenes kormányzó választásáról letettek, mert távolról sem akarják a diktatórikus kormányzás vágyát kihívni s ezért találtak legjobb megoldásnak, hogy egyelőre minden államhatalmat a népkormányra ruházzanak.

November végén — béketárgyalás.

(Hohenzollern Vilmost kiadják.)

Berlinből jelentik: A párisi Temps azt írja, hogy november utolsó hetében megkezdődnek a béketárgyalások.

Berlinből jelentik: Pichon francia külügyminiszter a külügyi bizottság ülésén kijelentette, hogy a Rajna balpartját Elzász kivételével visszaadják a német köztársaságnak. A Matin és a Temps értesülése szerint az entente a Rajna balpartját csak ideiglenesen szállja meg. A megszállott területeken a közigazgatás német marad.

Bazelből jelentik: A Morning Post szerint a versaillesi haditanács kimondotta érdektelen ségét Németország, Ausztria és Magyarország új államformájával szemben, de csak azon feltétellel, hogy Németországban, Ausztriában és Magyarországon nem a bolsevik uralom kerül felszínre.

Bécsből jelentik: A Times jelentése szerint nyolc volt német gőzös élelmiszterrel megrakva németországi rendeltetéssel kifutott Newyorkból.

Londonból jelentik: A Manchester Guardian tudósítója jelenti, hogy Wilson végleg elhatározta, hogy résztvesz a békekonferencián és már december végére Londonba várják.

Rotterdamból jelentik: Washingtoni híradás szerint Tatt, az Amerikai Egyesült Államok volt elnöke ma kijelentette, hogy a népjog szerint igenis megengedhető, hogy a hollandi kormány Vilmost kiadja akár az ententének, akár a német népköztársaságnak, vagy esetleg mind a kettőnek, hogy Vilmos császárt letartóztassák és fölötté az összes nemzetekből alakult esküdtszék álljon felelősé.

A román vezéreket is kifosztják.

(Dr. Mihály Tivadar nyilatkozata.)

Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi román parasztság sokhelyen tovább lázong. A lázásoknak azonban nincs nemzetiségi jellege, mert a felizgatott nép minden nemzetiségi és személyi válogatás nélkül fosztogat és több helyen saját nemzeti vezéreik ellen is fordul. Így például Vajda Sándor dr., országgyűlési képviselőnek, a románság ismert vezérének alparéti kastélyát is feldúlták és kirabolták, pedig Vajda nevét igazán minden román ismeri, mint a nemzeti komité egyik legbuzgóbb tagját. Ugyancsak kifosztották egész csomó más román földbirtokost is. Kolozsmegyében Román Dénes dr.-nak, ki szintén tagja a román komiténak, birtokát teljesen feldúlták. Torda-Aranyosmegyében a román nemzeti párt elnökének, Kormosnak házát és birtokát fosztották ki. A Román Nemzeti Tanács a rend helyreállítására erős járőröket küldött ki a veszélyeztetett vidékekre, amelyek teljes szigorral kezdtek meg működésüket és így remény van rá, hogy a nyugalom rövidesen helyre fog állni.

Mihály Tivadar dr., országgyűlési képviselő az alábbi cífojat közlésére kérte fel szerkesztőségünket:

— Alaptalan régáim az, hogy én Nagyatádon a népre lövtem volna. Ellenkezőleg, amíg én ott voltam, a csendőröknek megtiltottam, hogy a népre löjjenek és csak mintán én eltávoztam a helyszínéről, kezdtek lövölözni. Alaptalan régáim az is, hogy az én birtokomon fosztogattak volna. Ellenkezőleg, távozáskor is a román nép lelkiismeretesen őrködött birtokomon és ingó vagyonom felett. Dr. Mihály Tivadar.

Vasrvert cionisták.

(Lopott holmik a rendfenntartóknál.)

A vidéki zavargások meggátolására a fővárosból tudvalevően számtalan karhatalmi osztágot küldöttek és küldenek ki ma is, amelyek feladatuknak rövidesen megfelelték és az illető városban teljes rendet teremtettek. Gyakran megtörtént azonban, hogy a lakosság ellenséges indulattal fogadta a rendet teremtő katonákat. Így járt a budapesti karhatalmi osztág egyik ugynevezett cionista gárdája, amelynek egyik tagja, Gáspár Béla 19. gyalogezredbeli tizedes a következőket panaszolta el:

A felsőmagyarországi Oszlány városka főszolgabírája egy *Bienestock* nevű privát, aki kereskedővel megjelent a budapesti karhatalmi osztág parancsnokánál, Beregi kapitánynál és bejelentette, hogy Oszlányban rendzavarások történnek és a város lakosságának fele, a zsidókat pedig teljesen kirabolták. Kérte egyúttal a kapitányt, küldjön ki egy karhatalmi osztágot, lehetőleg egy cionista gárdát Oszlányra, hogy a városban rendet teremtsenek. A kapitány eleget tett a kérésnek, harminc emberrel küldött fel Berkovits hadnagy vezetésével. Amikor a katonák az éjféli hét órák körül Oszlányra megérkeztek, azonnal rendet teremtettek.

A fosztogatókat összehívták, a lopott holmik legnagyobb részét azonban épen a város védelmére alakított gárda tagjainál állították meg. A lopott holmik, amelyek félmillió korona értéket képviseltek, a városháza udvarára szállították be és a gárda tagjait is elfoétták. Ez a tény, azonban rendkívül fedühösítette a

város lakosságának azt a részét, amely a fosztogatók pártján volt és amely maga is fosztogatót és a cionista katonákat megvédőként, hogy rendcsinálás helyett rabolni és gyilkolni jöttek Oszlányra és ezáltal annyira sikerült ellenük a hangulatot felkavarni, hogy a főszolgabíró sógora, egy Kemény nevű tüzérhadnagy, több katonával és két géppuskával ellenük indult.

A cionista katonákat egy-kettőre lefegyverezték és brutálisan véresre verték, Berkovits hadnagy bordáit betörték és minden értéktárgyaikat elszedték.

Egyedül Berkovits hadnagytól 2400 korona hivatalos pénzt zsákmányoltak. Amikor ez megtörtént, egyenként megvasalták őket és valamennyiüket Érsekújvárra szállították feltűzött szuronyu katonák kíséretében. Budapestre kedden délután érkeztek meg, itt kiderült ártatlanságuk, mire szabadon bocsátották őket, eddig azonban semmiféle elégtételt nem kaptak. Beregi kapitány egyszerűen megszüntette az eljárást.

A krassószerénymegyei zavargások

(Hiteles jelentések.)

Lugosról jelenti tudósítónk: A vármegye legtöbb járásában helyreállott a rend. A boksánbányai járásban tovább tart a zendülés. 59 halott, másfélmillió korona kár Facsádon. Lugoson csend és rend van. Felháborodással fogadta a román közönség a fővárosi sajtó hamis híradásait. Krassószerénymegye főbírái és jegyzői részéről az alispáni hivatalhoz a következő jelentések érkeztek be:

Wekerle Nándor marosberkesi főszolgabíró jelentése szerint Szolcsva és Marosnagyvölgy községekben teljes rend és nyugalom van. A csendőrség polgárőrséggel vállvetve egy nap alatt helyreállította a rendet. A zavargásoknak egy halottja és egy súlyos sebesültje van. A többi községekben esetleg felmerülő újabb zendülések elfojtására csendőrséget kér a főbíró. Későbbi jelentése szerint Marosherkesen az aradi Martagyár munkásai és a vasutas különítmény nemzetőrei állították helyre a rendet.

Antalfy facsádi főszolgabíró jelenti, hogy a lakosságot dobszó utján szőlította fel az ellopott és széthordott tárgyak visszaszolgáltatására. A felhívásnak meglelt az eredménye: igen sok holmit, többek közt a főbíró butorainak egy részét is visszavitték.

A facsádi zendülés hiteles története a következő:

November hó 4-én a főbíró a görög keleti román főesperes, számos más pap és román ajku ügyvéd közbenjöttével kívánta a főbíró a zavargó tömeget szétosztásra bírni. A román főesperes szép és szivreható beszéde ellenére is rabolni kezdett az összegyűlteket egy része. A csendőrség, polgárőrség dr. Scheer Emil tartalékos kapitány vezetésével, s a később megjelent lugosi repülőgépek fegyverüket voltak kénytelenek használni. Áldozatul esett a zavargók közül 13 férfi és 4 nő.

Súlyosan sebesült meg 1 férfi és 2 nő. A repülőgépek fegyverétől több, mint 40 egyén esett el.

A rabolt tárgyak és holmik értéke Klein Dávidnál 600 ezer, Mailändernél 500 ezer, dr. Weiszénál 200 ezer korona. Egyéb károkkal együtt körülbelül másfélmillió korona.

Podhozszky orsovai főszolgabíró jelentése szerint a járásban általában véve rend és nyugalom uralkodik.

A németek a Korona-kápolnánál hat ágyuból álló üteget állították föl, Tekin szerbiai községet (Orsovával szemben) 120 főnyi gyalogsapattal szállították meg. Orsován a vasúti telepen negyvenöt emberből, Mehádián 50, Nagyzsupány községben 24 főből álló polgárőrség tartja fenn a rendet.

Roszbabb a helyzet a boksánbányai járásban, ahol Huszárék főszolgabíró jelentése szerint Zsidovin, Rafna, Valeapuj községekben a rablás,

fosztogatás, közveszélyes zendülés tovább tart. A főbíró sürgős karhatalmi segítséget kér, mert a járásban a polgárőrség szervezése nem sikerült.

Boksánbányán a „Bogsaner Zeitung” jelentése szerint a hazaérkezett fegyveres katonák, velük jött sok idegen, s a községbeli esőcselék népesség teljesen kifosztotta a Spürger és Hoffmann, Weisz Vilmos és Fia és Flammel Márton cégek üzleteit. A kár egyelőre meg nem állapítható.

Megjegyzendő, hogy e zendülések és fosztogatások egyáltalán nem bírnak nemzetiségi és politikai célzattal. Mindenféle származásu egyen volt, főleg a katonák soraiban s mint ez természetesen dolog, csatlakozott hozzájuk a község megbizhatatlan eleme és esőcseléke.

Lugos városában teljes rend és nyugalom uralkodik. A román intelligencia valóban mintaszerű komolyságot és fegyelmélettséget tanúsít. Annál kellemetlenebb hatást és megbotránkozást szült egy-két fővárosi sajtó-organumnak az a közleménye, hogy Lugost a románok megtámadták és csak kevesen menekülhettek el a magyarság soraiból.

Egész napon át dolgozott a lugosi posta és táviró hivatali személyzet, hogy a Lugoson feladott megnyugtató sürgönyöket szétörpítse az országba az övéikért, rokonaikért aggódó idegenben élő, vagy tartózkodó lugosiakhoz.

Issekutz Aurél alispán erőlyesen megcáfolta a valótlan híreket; mindenesetre jó volna a szerkesztőségeknek óvatosabban eljárniok az ilyen hírekkel szemben, nehogy a délvideki magyarságnak nehéz helyzete még nehezebbé és rosszabbá váljék.

Szöcs Géza dr.

A hadügyminiszter a román katonákhoz.

(A hazatérőket a komité tagjai fogadják.)

Maniu Gyula, a Román Nemzeti Tanács tagja Aradra való utaztában a budapesti pályaudvaron fogadta a budapesti Román Nemzeti Tanács vezetőségét és számos hívét. Ez alkalommal beszámoltak az eddigi szervezkedéstől és a román katonák hazaszállítása körül felmerült nehézségekről. Maniu örömmel vette tudomásul a fővárosi román intelligencia öntudatos szervezkedését és azt, hogy Bartha Albert hadügyminiszter a román katonákhoz a helyzetet teljesen megértő felhívást bocsátott ki. E felhívás különben következőleg szól:

Tudatom a román katonasággal, tisztelt altisztek és legénységgel, hogy a hűségeskült a Román Nemzeti Tanácsra tegyék le. Az illetmények mindezek részére a magyar Nemzeti Tanácsra esküdtött katonaság illetményeivel megegyezően fognak folyósítani. Budapest, 1918. november 12.

Bartha, hadügyminiszter.

A felhívás értelmében a katonák felvilágosítása, utbaigazítása céljából a budapesti román nemzeti tanács által szervezett katonai kirendeltségek a pályaudvarokon a szolgálatot még holnap megkezdik, hol saját nemzeti színeikkel várják a hazatérő román harcosokat.

Az aradi tanácskozások végén tudvalevőleg a román urak bejelentették, hogy a harctérről hazaérkező román katonákat ők akarják fogadni. A hazatérő katonákat fel fogják világoztani a helyzetről és felszólítják őket, hogy nyugodtan térjenek vissza hazájukba és tartózkodjanak a rendzavarástól, mert azok, akik a zavargásokban vesznek részt, nem kapnak földet.

A Magyar Nemzeti Tanács, mint Budapestről telefonálja tudósítónk, mai ülésén foglalkozott ezzel az ügyvel és bizva a Román Nemzeti Tanács ama ígéretében, hogy a frontról hazatérő román katonákat nem fogják a magyarok ellen hangolni, a belügyminiszterrel és hadügyminiszterrel egyetértőleg hozzájárult a Román Nemzeti Tanács előterjesztéséhez,

A szerb csapatok Temesvárott.

(Linder miniszter bejelent a szerbek rekvirálását.)

Temesvárról jelenti tudósítónk: A szerb csapatok egyre tovább nyomulnak előre az ország belseje felé. Ugy látszik, a demarkációsális vonalig az egész területet ők akarják megszállni. Ahol a szerbek megjelentek, mindenhol megnyugtató hírek érkeznek. A megszálló csapatok és a magyar lakosság között a legjobb, szinte baráti viszony áll fenn. Zavarás sehol sem fordult elő. A szerb csapatok által megszállt városok egyrészt megszünt a telefonösszeköttetés. Nagybecskerekéről és Titről nincsenek újabb jelentések.

Temesvármegye helyzetéről dr. Messkó főispáni titkár így nyilatkozott:

— A szerb csapatok közelednek Temesvár felé. Bevonulásukat szombatra, legkésőbb vasárnapra várjuk. Az esetleges megszállást a város lakossága a legnagyobb nyugalommal fogadja. Dettát tegnap reggel 8 órakor szállta meg ötszáz főnyi szerb csapat. A telefonösszeköttetés Dettával megszakadt. Ma szállták meg a szerbek Buzlást, ahová délelőtt 11 órakor tartották bevonulásukat. Egész Temes megyében alig van 1500—2000 szerb katona.

— A még itt levő németek minden lehető eszközzel megakadályozzák a szerbek előnyomulását. A németek tegnap kora reggel hagyták el Dettát a szerbek bevonulása előtt és Temesváron át Arad és Szeged felé vonulnak vissza. A német főparancsnok tegnap óta Temesvárott tartózkodik. A táviró-drótokat az egész vonalon a németek vágják el. Igen valószínű, hogy Mackensen hadserege a mai napon innen is visszavonul.

— Az a szerb vezérkari őrnagy, aki a csapatok előnyomulását Temes megyében irányítja, kiváló és nagyon rokonszenves uriember. Ezt több helyről hallottam. A fehértemplomi főszolgabíró, aki személyesen beszélt vele, jelentette, hogy ennek az őrnagynak köszönhető, hogy a megszállt Versecen és Fehértemplomban a nyugalom és rendet sikerült helyreállítani. Ugyanis a harc térről visszatért katonák fosztogatni kezdtek, de a szerb csapatok szétverték őket. A közigazgatási hatóságok kivételével a szerbek minden tisztviselőt meghagytak a helyén. Fehértemplomban és Versecen a nemzetőröket lefegyverezték.

Szabadkáról jelentik: Tegnap 1500 főnyi szerb csapat szállta meg a várost egy ezredes vezetése alatt. Az ezredes a városházára ment, ahol a magyar és szerb nemzeti tanács jelenlévő tagjait bemutatatta magának. Azt a kérelmet intézte hozzájuk, hogy *testvéri egyetértésben folytassák együtt működésüket*, nehogy a nyugalom és rendet feleltelen elemek zavarhassák. Majd tudatta, hogy a közeli napokban még 2500 főből álló csapat érkezik s így a várost négyezer szerb katona tartja meg szállva. Ezután a pályaudvarra ment, ahol átvette a parancsnokságot.

Délután a szerb katonák — élelmiszerekkel megrakott vonatot és katonai felszerelési raktárt fosztogatni kezdtek. A szerb tisztok odamentek és kérielhetetlen módon rendet teremtettek. Az élelmiszereket és felszerelési tárgyakat maguk a tisztok osztották szét a lakosság között.

Szabadkáról jelentik: Az itt levő szerb csapatok parancsnokánál ma megjelentek az újságírók, akiknek kijelentette, hogy mint katonák egyáltalában nem nyilatkozik semmiféle

kérdésről. Annyit azonban elmondhat, hogy *nem tűri meg, hogy bármilyen telekezeti vagy nemzetiségi viszály merüljön fel.*

Szabadkán a szerbek bevonulásának idején nagyszámu tiszt tartózkodott, minthogy éppen leaktartak szerelni. Az aktív tiszteknek a szerb parancsnok megparancsolta, hogy *nétek déli tizenkét óráig hagyják el a várost*, a tartalékos tisztek pedig nyomban szereljenek le. Az itt maradt káderekre vonatkozóan sem a magyar kormány, sem a megszálló szerb csapat parancsnoka intézkedést nem tett.

Bajából jelentik: A szerbek tegnap este tizenegy órakor érkeztek meg Bajára. A külön vonaton nyolcvankét közlegény érkezett néhány tiszt vezetésével, első dolguk volt, hogy megszállják a katonai raktárakat, a vasutat és a postahivatalt. Az érkező vonatokat mind bebocsátják a pályaudvarra, ellenben a megszállott területekről semmiféle vonatot indítani nem engednek és az érkező vonatok szerelvényeit is visszatartják.

Linder volt hadügyminiszter a fegyverszüneti szerződés aláírása után most tért vissza Belgrádból. Kijelentette, hogy a szerb csapatok a *fegyverszüneti feltételek értelmében jogosan szállták meg Szabadkát*, amelynek közigazgatására semmiféle beavatkozási joguk nincsen, dacára annak, hogy mindenhol küldhetnek ellenőrző közegeket. Abba sem szólhatnak bele, hogy a lapok megjelenhetnek, vagy nem és így ha az a hír igaz, hogy *az újvidéki magyar lapokat beállították, a betiltás jogtalanul történt.*

Kijelentette továbbá, hogy *Henry* tábornok nagyon lejárólisan jár el és hogy a tábornok magatartásából igen kedvező eseményekre lehet számítani. Elmondotta még, hogy *a szerbek kénytelenek megkezdeni a rekvirálást*, mert igen csekély készletek fölött rendelkeznek, a rekvirálás mérvére vonatkozóan a fegyverszüneti feltételekben semminemű kikötés nincsen, de remélni lehet, hogy a rekvirálást nem fogják tulságba vinni.

Budapestről jelentik: A *Politikai Híradó* jelenti: A minisztertanács elhatározta, hogy *Bayerle* Nándor szabadkai főkapitányt nevezi ki a szerb megszálló csapatok mellé kormánybiztosnak.

Lalbachból jelentik: Tegnap szerb csapatok bevonultak Raguzába. Innen a csapatok egyrésze Trebinjébe és Metkovicba ment. A katonai őbölbe ma befutott az amerikai flotta. Ma reggel Fiuméba bevonult egy szerb zászlóalj. Ennek parancsnoka kijelentette, hogy az entente nevében megszállja a várost.

A szerbek Temesvár elővárosában.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Pester Lloydnak jelenti Temesvárról: Ma délután megjelent az első szerb csapat Temesváron, de nem jött be a városba, hanem az Erzsébetváros nevű elővárosban maradt. A szerb csapat 2 tisztből és 7 közlegényből állott és valamennyien a 4. szerb huszárezredhez tartoznak. A szerbek lóháton jöttek és jelentkeztek a katonai hatóságnál. Később 120 szerb gyalogos érkezett. Ezek is az Erzsébetvárosban maradtak, mert Temesvárott még német csapatok vannak, amelyeknek utolsó része vasárnap vonul el. Holnap a szerbek bevonulnak a város belső részeibe.

Temesvár város tanácsa és a Bánátj Nép- tanács két autón parlamentereket küldött Széplakra, ahol a szerb csapatok parancsnoka, *Solonics* ezredes szívélyesen fogadta őket. A küldöttség vezetője, dr. *Jakobi* Kálmán memorandumot adott át, amelyben utalnak arra, hogy mi a teendő, mert Temesvár katonai kifutása még nem történt meg. *Solonics* ezredes így válaszolt:

— Nagy örömmel szolgál, hogy az urak idejöttek és üdvözölnek engem. Éppen úgy, a hogy mi bizunk önökben, önöknek is bizniuk kell mibennünk. Mi szabad, demokratikus népfiai vagyunk és mint ilyenek hozzuk a szabadságot és demokráciát. A feltett kérdésre nem válaszolhatok, mert katona vagyok és parancsra cselekszem. Nem bocsátkozhatom tehát politikai és más kérdések fejtegetésébe. Hangsúlyozom, hogy semmi ok nincs a félelemre. Temesvárra sok szerb csapat érkezik, két divízió van utban, ezenkívül francia és angol csapatok is várhatók. Én leszek Temesvár parancsnoka és remélem, jó barátságban leszünk. Üdvözölöm Temesvár lakosságát. Ha rend és csend lesz, senkinek a hajaszála sem fog meggörbülni.

Mig a temesvári urak a parancsnokkal tárgyaltak, szerb katonák állták körül az autókat és virágokkal díszítették fel. Mikor a parlamenterek elhagyták Széplakot, a szerb katonák *Hurrdh!* kiáltással üdvözölték őket. A széplaki fogadtatás megnyugtatólag hatott a temesváriakra.

A kerülősi vérengzés.

(Eötvös Ferenc főhadnagy nyilatkozata.)

Megirtuk, hogy *Pop Cs. István* tegnap panaszt tett dr. *Varjassy* Lajos kormánybiztosnál, hogy az Acél-gárda egy különítménye *Gábor* főhadnagy vezetése alatt Kerülősön és Taljason vérengzést vitt véghez. Azóta kiderült, hogy az Acél-gárda egyetlen tagja sem volt sem Kerülősön, sem Taljason. Egyes lapok azt is megirták, hogy *Gábor* főhadnagy ellen kiadták a letartóztatási parancsot. Ma *Gábor* Ferenc főhadnagy Budapestről az alábbi táviratot küldte az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének.

A napilapokban személyemre vonatkozó közlések, melyek szerint én kegyetlenkedtem volna, embereket megöltem vagy megölettem volna, nem felelnek meg a valóságnak, hamis információk alapja. Valaki, aki nem lehetett a barátom, az ottani hatóságokat félrevezette. Tény az, hogy hadügyminiszteri parancsra mentem le Kisienőre. Tény, hogy az elrabolt tizenöt millió ércből tizenhárom milliót visszaszereztem, anélkül, azonban, hogy legénységem akárki ellen is fegyvert használt volna. Az is igaz, hogy elmenekültem, mert a román komité el akart fogatni. Természetesen a fejemet többre értékeltem annál, semhogy azt odaajándékozzam. Budapestre érve fölétes katonai hatóságomnak, a hadügyminiszteriumnak jelentést tettem és mint minden cselekedetemben, úgy ebben is nyugodtan viselem annak konzekvenciáját. Letartóztatva nem vagyok. Az Acélgárdához semmi közöm sem volt és annak egyetlen emberét sem ismerem. *Gábor* Ferenc, főhadnagy.

A magyar emigránsok.

(A Habsburgok magyarországi vagyona.)

Zürichből táviratozzák: Egy idő óta a magyar és az osztrák arisztokráciának több ismert tagja Svájcban tartózkodik, hogy itt a monarchiának Magyarországon és Ausztriában való fenntartása, valamint a Habsburg-dinasztiának az uralomra való visszajuttatása érdekében élénk propagandát fejtsenek ki. Ugyancsak propagandisztikus üzemek folynak a Pármái-család érdekében amelyet egy állam élére akarnak állítani. Mint-hogy ebben a propagandában Svájc legszigorúbban megóvott semlegességének megsértését látják, az említett vendégeknél a szövetségi hatóságok érdeklődésére adták, hogy akciójukat haladéktalanul szüntessék be, mert különben beállana annak a szüksége, hogy őket alkalmatlan idegengként kezeljék.

Ezzel a kérdéssel tegnap a minisztertanács is foglalkozott és úgy határozott, hogy a kint élő magyarokat fel fogja hívni, hogy azonnal térjenek vissza hazájukba és amennyiben ennek a felhívásnak nem tesznek eleget, hazaárulást szokasz alapján elkobozzák a vagyonukat. Erről a határozatról a berni lapokban felhívást tesznek közzé, úgy, hogy a külföld magyarjai feltétlenül értesülhessenek a kormány elhatározásáról.

Ezt az intézkedést herceg Windischgrätz Lajos és gróf Berchtold Lipót svájci szereplése váltotta ki. Mindkét mágnás tudvalevőleg a forradalom kitörése után Svájcba menekült.

A lemondott Habsburg-dinasztia azzal a kérdéssel fordult a Magyar Nemzeti Tanácshoz és a magyar kormányhoz, hogy magánjogi és vagyonbirtokjogi helyzetének tisztázására alkalmat adjon. A Nemzeti Tanács legközelebb fog határozni afelett, hogy a dinasztia magyarországi vagyona mennyiben lesz köztulajdon és mennyiben maradhat meg esetleg a jelenlegi tulajdonosa kezében.

Bécsből jelentik: Habsburg Károly jelenleg családjával együtt Eckartsauiban tartózkodik, ahol az idén a nyarat és az őszt nagy részét töltötte. Utóbbi időben természetesen a német-osztrák államtanács tudtával és beleegyezésével történt. Az Eckartsau utról most a következő részleteket jelentik: Este hét órakor a schönbrunn kastély előudvarán hét automobil gördült ki. Az automobilon semmiféle címer nem volt. Az első két autóban a kíséret foglalt helyet. A harmadikban ült Habsburg Károly-nejével: a volt örökös polgári ruhát viselt. A negyedik gépkocsiban a gyermekek következtek, míg a három utolsó automobil a legszebb kíséretet és a testőrség tagjait hozta.

Budapestről telefonálja tudósítónk: dr. Czobor Péter hírlapíró, aki most tért vissza Svájcból, jelentést tett a Magyar Nemzeti Tanácsnak hogy Svájcban reakciós alakok izgatnak a magyarok ellen. A Nemzeti Tanács megköszönve a közlést, dr. Czobort a Nemzeti Tanács tagjává választotta.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Szombat délután 3 órakor: A pácsirta.
Este 7 órakor: A király. C) bériet.

A MODERN SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton: Szép Galathea, Offenbach 1 felvonásos operettje. Ezt követi az aradi színház énekes személyzetének művészestje.

Vasárnap: Szép Galathea, operette és művészest.

* A király című francia kostoneri reprise úgy hatott ma a színpadról, mint egy rafinált anakronizmus. Nem vagyok egészen bizonyos, hogy a háború eddig-e még ennyire a lelket, de a régi vörös betűs gall szellemes-ségek hallatára nem pirultunk el fulságosan s egészen enyhén bíraltuk el a játékkirály öfelégének cselekedeteit. Annyira az események hatása alatt állunk, hogy szinte különösnek tűnt fel a színpad, amelyen még királyok járnak, ha mindjárt egészen jámbor fajtájuk is, bizonyos enyhén ongyolában. Némileg stil-szerű volt, hogy az előadás nem perdült elég-

gé s hogy egyik-másik szereplő annyira le-nézte a Királyt, hogy meg se tanulta a szerepét. Ellenben kitűnő volt maszkban és játékban Szendrey, ki kedves és fölényes volt. Láthatólag jól érezte magát, hogy a királyt ő reprezentálhatta nálunk utóljára. Csige Böske vérbeli francia kokott volt, intelligens és illuziót keltő. L. Kiss Mariska tehetsége pedig valósággal a francia darabok levegőjében él, pompázik és virul. Várnai nagyszerű színészi képességei jelesen érvényesültek a felszavazott férj és szerető szerepében s igen jók voltak Faludi, Kertész, Ungvári, Lugossy, Herold és Szabó Sándor is. Feltűnt egy kis szerepben Bizza Ilonka, kit a naiva szerepkörben egészen bátran lehet többször is foglalkoztatni. (Z. A.)

* A Modern Színház mai művészestjére már csak korlátozott számban kaphatók jegyek. Általános érdeklődés előzi meg a mai művészestet, amelyen az aradi Nemzeti Színház egész énekes személyzete közreműködik. A szépműzikájú Offenbach operetten: Szép Galatheán kívül Z. Várady Margit, Horváth Mici, Szeghő Lili, Róna, Gyöző, Gömörly és Matolcsy énekszámokat adnak elő. A művészestét holnap, vasárnap megismétlik.

Fabián Gábor-utca 7.

(Ahol történelmet csinálnak.)

Egyszerű földszintes ház. Itt intézik most az erdélyi románság ügyét, amelynek eldöntését feszülő idegekkel várják az egész országban. Pop C. István ügyvéd, országgyűlési képviselő, a Román Nemzeti Komité elnöke lakik itt. Egyszerű polgári ház ez, amilyen dukál egy dolgozó, szorgalmas vidéki fiskálisnak, széles ablakokkal, fehérre meszelve áll a keskeny aszfalt mentén, szemben egy gázlámpával és egy levelét hullatott fával, egy azok közül való, amelyek hosszú sorban állanak az aszfalt szélén.

A kapu alatt egy automobil van, a kormánykerékhez közel kiési zászlócska rajta piros-sárga-kék színben. Sáros nagyon a kocsis, amelyvel ügylőzik, eldugott román falvakban jártak a komité tagjai. A rövid gangról (folyosónak mondani tulzás volna) üvegablakok nyílnak a rendes udvarra és erről a gangról lehet bejutni az ebédlőbe is. Az ebédlő ajtaja előtt sártörő van, a sáros cipők elleni védekezésre és az ebédlő úgy néz ki, ahogy azt egyszerű, becsületes és munkás polgáremlerek szokták maguknak berendezni.

Komoly, nagy márványplatinis ebédlőszekrény uralkodik az egyszerű butorok felett. Nem afféle raffinált iparművészeti darab görög, vagy görög stílusban komponálva. Olyan egyszerű, kedves, masszív butor ez, amelynek talán semmi stílje nincs, de azért szép, de azért tetszik a szemnek, mert ott láttam a párját az apám házában, ahol azt minden reggel félve törülgette meg a hugom. Itt minden egyszerű ebben a házban, ahol most történelmet csinálnak. Ahol dinasztikák sorsát intézik, ott fényes palota, néma szövegek, hajlongó, aranyujtásos lakások kellett, itt egy jámbor, dolgozó nép sorsát intézik s ahhoz elégséges az a kevés ornamentika is, amely az ebédlőszekrény egyszerű faragványán van.

Este 9 óra után mentem el Pop C. István lakására. Az urak még nem vonultak vissza tanácskozáshoz, még az ebédlőben voltak, amelynek széles asztalán egy karsu üvegben ragyogott a bor. A házigazdán kívül Vlád Aurél, Erdélyi János, Maniu Cynla volt ott, azután nyolc, vagy tíz ur, köztük katonatisztek, a komité keveset szerepelt tagjai. Az urak az asztal körül ültek, előttük a legfrissebb budapesti lapok, amelyeknek híreit tárcaválogatták. A házigazdát képviselő urnak szólítottam.

— Már nem vagyok képviselő — tiltakozott

— most a Román Nemzeti Tanács elnöke vagyok s remélem, hogy többé nem kerül sor arra, hogy a magyar parlamentben képviseljem a román népet.

Ezután a házigazda táblabírói kedvességgel helyetlét kínált meg az estebéd mellett poharat hozatott és tíz kéz is nyult, hogy bort öntsön a poharamba.

A mai értekezlet iránt érdeklődtem. Vlád Aurél dr. válaszolt:

— A mai értekezlet még nincs befejezve s így erről még nem nyilatkozhatunk. Annyit mondhatok, hogy főképpen azon dolgozunk, hogy a rendet és a nyugalmat fenntartsuk a béketárgyalásokig, amikor a világ ítélőszéke előtt fog eldőlni a román nép követelése.

— Milyen értesülést nyertek az urak a románlakta vidékek közbiztonsági állapotáról?

Pop C. István felelt:

— A helyzet teljesen kielégítő. Sehonnai nem kaptunk jelentést újabb zavargásokról, vagy fosztogatásokról. A mi népünk egyébként sem hajlik a bolsevikizmus felé és afelel nyugodt lehet mindenki, hogy a románlakta vidékeken, ahol a román nemzeti gárda ügyel fel a rendre, újabb zavargások és fosztogatások nem fognak előfordulni.

— Az bizonyos — mondották erre a román urak egyhanguan. Mindnyájan odafigyeltek és amikor később politikára terelődött a beszélgetés, valamennyien részt vettek a vitában és amint ez már szokás az egyforma ideológiában felülről emherek között, mindnyájan egyforma frazeológiával igyekeztek a románság szempontjait kifejezésre juttatni. Annyi bizonyos, hogy ezek az urak egységesek a maguk politikai felfogásában.

Kérdéseimre leginkább a kedves és köságy arcu Pop C. István és az örökvidám Vlád Aurél válaszoltak. Ne vegyem személyes sértésnek — mondották és erre megindult azoknak a szavaknak árja, amelyek fájó szúrásaként érik minden magyar ember szívét. Nem kellemes ezt hallgatni a magyar fölnek. Igazságtalanságokat soroltak fel, amelyekkel a magyarság, mint kormányzati hatalom keserítette el a román népet. A letűnt rezsimről egy pillanatra elvonták a felelősnéket még gyenge fátvólát és az ember elé tűnt az eddigi nemzetiségi politika fájó hornirtsága.

Érveimre tizen mondották egyszerre ugyanazt az ellenérvet, úgy, hogy pár perc alatt tehetetlenül vergődtem a magyarságot ért vádak terhe alatt.

— De hiszen az mind elmúlt uraim — mondottam — új világ született, a románságot elnyomó politikát darabokra törték és a magyar nép kormányja örömmel adja meg a román nemzetnek a legmesszebbmenő szabadságot.

Vlád Aurél felelt:

— Amit a kormány adni akar, az nem az, ami a román nemzetet megilleti. Erről most kár beszélni, ezt mi kifejtettük tegnap a Jászival való tárgyalásokon. A román nemzet annyira megvon győződve követelésének jogosságáról, hogy teljes nyugodtsággal néz a béketárgyalások döntése elé.

Itt Pop C. István vette át a szót:

— Ami pedig a magyarságnak azt a felfogását illeti, hogy követeléseink teljesítése által az eddig elnyomott román népből elnyomó nép lesz, erre azt feleltem, hogy ez nem fedi a valóságot. Egy nép, amely el volt nyomva, érezte az elnyomottság keserű érzéseit s éppen ezért meg fogja kimélni attól embertársait. Egyébként is, a román nép sokkal szelidebb lelkű, mintsem elnyomó politikát folytasson. Nekünk magyarországi románoknak nincsenek arisztokratáink, mi valamennyien a nép gyermekei vagyunk s csak természetes, hogy a legdemokratikusabb néppolitikát fogjuk folytatni.

Az ebédlő fali órája tíz órát mutatott és az urak felálltak, hogy az itcai szobába menjenek, ahol megkezdődik a tanácskozás.

— Meddig tanácskoznak az urak?

— Amíg csak el nem álmosodunk — felelte Vlád Aurél — Nekünk most éjjel-nappal dolgoz-nunk kell.

A kapu alatt egy báka állott, a sapkáján román nemzeti színű kokárda és feszesen szatutott amikor kimentem a kapun.

Néki Károly

Hárommillió hold föld parcellázása.

(A magyar gazdák földet ajánlanak.)

Budapestről jelentik: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nevében nagyobb számú küldöttség jelent meg Baza Barna földművelési miniszter előtt. Miklós Odön szólott a küldöttség nevében a miniszterhez, aki Laehne Hugó államtitkár társaságában fogadta a megjelenteket.

Miklós Odön bejelentette, hogy az Országos Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy előmozdítja azt a törekvést, hogy a föld többké legyen, mint eddig és ezért önkéntes felajánlás útján rendelkezésre bocsátja mindazt, amit nélkülözni tudnak és a birtokosok megélhetését nem veszélyezteti.

Baza Barna földművelésügyi miniszter így válaszolt:

— Megilletődés fog el, mikor ilyen hangulatban látom magam előtt Magyarország gazdaságának képviselőit. Az ébredő magyar nemzet élni akarásának megszólalása ez. Amit ma határoztak, az nagy történelmi tény, olyan történelmi tény, amely mindig dicsősége lesz a magyar gazdaságnak. A 48-as idők szelleme ébredt fel újra, a 48-as idők szelleme lengi át az egész országot és a 48-as idők szelleme ihlette meg önöket is, mikor ezt az önkéntes elhatározást meghozták és ezt az önkéntes felajánlást megteszik. Azoknak az időknek szelleme ébredt fel újra, mikor a magyar nemesség megértette, hogy le kell mondani előjogairól, hogy egybe kell oltatni a nemzet egészével.

— Megvallom, amikor beláttam, hogy most már itt az ideje gyorsan megvalósítani azt, ami nekem régóta álmodom és ábrándom volt: a népnek földhöz jutását, kétségek fogtak el, hogy szembe kell szállnom és ellentétbe kell jutnom azokkal, akikhez hozzáfűzött engem hosszú idők küzdelme. De most kétségtelenül jól esik látnom, hogy a magyar gazdaközönseget, amelyet konzervatívoknak és reakciónak hirdettek, nem szemben találom ezzel a mozgalommal, hanem magam mellett látom. Örülök, hogy a magyar gazdaközönség nem száll szembe a földetkérő néppel, hanem eléje megy és önmaga ajánlja fel földjét. Az a nemzet, melynek minden rétege egyire össze tud forni a nagy érdekek szolgálatában, nem veszhet el soha.

— Sok nehéz feladat vár megoldásra. Amiből 20-30 esztendő alatt rázkódtatás nélkül meg lehetett volna csinálni, azt nekünk hónapok alatt, legfeljebb pár esztendő alatt kell megvalósítanunk. Bizom benne, hogy ha ez az önfeláldozó akarát és elhatározás a végrehajtásban is a részletekben is, meg lesz, akkor megküzdünk a nehézségekkel. Az Isten jutalmazza meg önöket ezen hőmes elhatározásért, a nemzet hálaja azért, hogy megértették a történelmi nagy pillanatot. Éljen a magyar nép és éljen Magyarország önfeláldozó, hátszerező gazdaközönsege.

A miniszter beszédének elhangzása után kifulladásos eszmecsere során közölte a küldöttség, hogy a földelosztásról szóló törvény előkészítés alatt van, a törvény, csak nagy alapelveket tartalmazhat, de a végrehajtásban az összes jogok kívánságok mérlegelésével fog eljárni a kormány. Célja az, hogy elsősorban kishirtokokat kell létesíteni, amilyeneket egy gazda maga meg tud műköltetni. Közölte még, hogy legalább 3 millió hold földdel fogja elkezdni a parcellázást.

Miklós Odön bejelentette, hogy az összes gazdasági egyesületek felkértek, írják össze azokat

a birtokosokat, akik önként felajánlják parcellázandó földjüket, az eredményről majd értesíti a minisztert.

A forrongó Olaszország.

(A franciák üdvözlik a német köztársaságot.)

Chiassóból jelentik: A fegyverszünet már minden fronton alá van írva, Olaszországban mégis változatlanul fentartották az újságok cenzuráját. Az *Avanti* és a többi szociálista lapok éppen annyi fehér foltal jelennek meg, mint a háború alatt és nincsen semmi jele annak, hogy az olasz király amnesztiát ad a politikai bűnösöknek. A szociálisták százával szynlődnék a börtönökben, mások pedig internáltak távol családjuktól. E mellett az ország élelmezési viszonyai is kedvezőtlenek. Ilyen körülmények között természetes, hogy egyre nő az elégedetlenség, amely a végén forradalmi mozgalmakban fog kirobbanni. A *Corriere* vezércikkében arra hívja fél az olasz kormányt, hogy a szociális reformokat valósítsa meg, még pedig békés úton. Az *Avanti* egyik számából látni lehet, hogy a szociálisták a népek küszöbön álló békéjét egészen másként értelmezik, mint a burzsoázia. Minden jel arra való, hogy Olaszország komoly események előtt áll.

Hágából jelentik: A forradalom kiterjedt Belgium egész területére. Egy belga-német katonatanács uralja a helyzetet. Több helyen utcai harcokra került a sor, amelyeknek több halottjuk és sebesültjük van.

Berlnből jelentik: A *Humanité* feltűnő beütökkel vezércikket közöl, amely így kezdődik:

— *Le a fegyverekkel polgárok, éljen a német köztársaság!*

A *Populaire* jelenti, hogy a Kamarában tegnapelőtt, amikor jelentették, hogy Inghels képviselőt szabadon bocsátották, az egész szociálista baloldal hangosan élte a köztársaságot. A *Le Temps* „Veszedelemes megoldás” címen idézi a *Humanité* egyik cikkét, amelyben a következők vannak:

— Vajon tünni fogjuk munkások és parasztok, akik megmentették az országot, hogy kormányok és diplomaták kezében maradjon a jövő sorsunk. Ne várjunk tovább, itt a cselekvés órája.

A francia szociálista szövetség szerdán ülést tartott, amelyen határozatilag kimondta, hogy üdvözli a német köztársaságot és felszólítja a francia kormányt, hogy enyhe békefeltételeket szabjon.

Kopenhágából jelentik: A mai nap folyamán súlyos utcai zavargások törték ki, amelyeket a független szociálisták rendeztek az általuk hirdett általános sztrájk meghiusulása miatt, megtorlasképpen a sztrájkvezérek fogságban tartásáért. Délben nagy tömeggyűlés volt, amelyen körülbelül tízezer ember vett részt. A szónokok forradalmat követeltek. A gyűlés után számos ablakot beverték és boltokat kifosztottak. A készenlétben tartott rendőrség erős készültséggel lépett fel; véres összeütközésekre került a sor, amelyeknek sok sebesültje volt. A tüntetőknek egyik csoportja a *Socialdemokrater* szerkesztősége előtt gyülekezett és nagy zajjal tiltakozott a lap mérsékelt magatartása miatt. A zavargások egész délután,

este és még a késő éjjel is tartottak. Számos elhatározás történt. A miniszterelnök ma a birodalmi gyűlésen a városi rendőrségnek, amely most hetvenkét városi rendőrből áll, kiegészítését indítványozta. El is határozták, hogy a rendőrséget kétszázhetvenkét főre egészítik ki.

Amsterdami jelentés szerint a forradalmi szociálisták egyik gyülekezetén titkos ülésben elhatározták, hogy rohammal elfoglalják a lovassági kaszárnyát, hogy fegyvereket szerezzenek maguknak. A terv azonban ismeretessé lett és mikor az összeesküvők a kaszárnya elől az őrköt revolverlövésekkel el akarták üzni, sortűzzel fogadták őket, amely öt személyt megölt és kilencet megsebesített. Egész Amsterdamban és Hágában eltiltották szeszes italok kímérését. Amsterdamban a legutóbbi időben oly sok embert tartóztattak le, hogy a börtönökben nincs hely számukra és a letartóztatottaknak hadihajókat kellett rekvírálni. A foglyok a hajókat felgyújtották. Tizenkét személy súlyos égési sebeke szenvedett. Mivel forradalmi részről azzal fenyegettek, hogyha tömegsztrájkra kerül a sor, az egész vasuti forgalmat beszüntetik, a kormány és a mérsékelt pártok részéről rámutattak arra, hogy ez a sztrájk emcsak a leszerelést, hanem az élelmiszerekkel való ellátást is jelentékenyen megnehezítené. Az ország déli részének sok városában fehér gárdák alakultak.

Az ex-császár futása.

(Hindenburg nem akart több embert feláldozni.)

Bécsből jelentik: Vilms császár útját Moszkvából Amerongen-kastélyig a hollandi hatóságok lehetőség szerint kellemessé akarták tenni, a császári vonatot azonban Himwegtől kezdve minden állomáson leírhatatlan zajongással, fűtyülésel, és gyalázó szavakkal kísétkék. Ezen a vidéken ugyanis nagyon sok a belga menekült. Maarn tól kezdve megváltozott a fogadtatás: Eljenzés hangzott fel. A Hollandiába való utazás nagyon izgalmas volt. A gépkocsikat német csapatok egy izben megállították, de a bennülők megállapítása nélkül továbbengedték.

Minden más megállapítással szemben a császár kissé teltebb, semmint a legutóbbi képek után várni lehetett volna. A császárt nem hagyta el a régi humora és délceg tartása, de látni, hogy belső erőfeszítésbe kerül tartania magát. Az események számára meglepőbbek voltak, mint a legtöbb halandónak. A császár környezete rosszul ítélte meg a helyzetet és kitűnt, hogy a császár mennyire függött ettől a környezettől. Október utolsó napjaiban tanácskozás volt, amelyen a császár első izben tudta meg a leplezetlen igazságot. A tanácskozáson a trónörökös, Hindenburg, Plessen és Hintze tengernagy vettek részt. Kitűnt, hogy minden reménynek vége. A császár mérlegelte a katonai lehetőségeket, amelyek még biztatók, de Hindenburg egyetlen embert sem akart többé áldozni. A többi résztvevő Hindenburg mellett volt. Hintze és Plessen ragaszkodtak ahhoz, hogy a császár semleges területre meneküljön, vagyis Hollandiába, mert csak ez jöhetett tekintetbe.

TANUGY.

(—) Értesítés. Az aradi állami felső leányiskola és leánygimnáziumban az előadások f. évi november hó 19-én (kedden) veszik kezdetüket. — Az igazgatóság.

HIREK.

Arad munkássága

a polgármester-választás ellen. (Küldöttség a kormánybiztosnál.)

A megüresedett polgármesteri állásra tudvalevőleg kiírták a pályázatot. Ez ellen most tiltakozást jelentett be az aradi Munkás Tanács, amely nem ismeri el Arad város törvényhatósági bizottságának illetékességét arra, hogy a lakosság képviselőiben polgármestert válasszon. A szociáldemokrata párt csak következetes marad programjához, a mikor a virilis jogon összeülő törvényhatósági bizottság létjogosultságát nem akarja elismerni, mert kétségtelen, hogy a törvényhatósági bizottság mai összetételében csak egyes osztályokat képvisel a város parlamentjében és nem az egész lakosságot.

Az Aradi Munkás Tanács tegnapi ülésében mondotta ki érdekes határozatát. — Kimondotta a Munkás Tanács, hogy csakis az általános, egyenlő, titkos választójog alapján összeállított törvényhatósági bizottságnak van joga Arad város lakossága, nevében polgármestert választani.

A Munkás Tanács megbízásából *Winkler József* és *Bodnár Jakab* a szociáldemokrata párt vezetőségének tagjai ma délelben megjelentek *Varjassy Lajos* dr. főispánnál, akinek bejelentették az aradi munkásság tiltakozását. A főispán tudomásul vette a bejelentést és kérte a Munkás Tanács kiküldöttait, hogy tiltakozásukat jelentsék be írásban, amelyet azután felterjeszt a belügyminiszterhez, aki azután véglegesen dönt a nagyfajosságú, érdekes kérdésben.

— **Köztársasági emlékbélyegek.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Holnap, a nagy nemzeti ünnepre való tekintettel minden Budapestre feladott és Budapestre érkező levelet külön emlékbélyegzővel bélyegeznek le.

— **A magyar kormány tárgyal Mackensenel.** Budapestről jelentik: *Mackensen* tegnap azt a kérést intézte a magyar kormányhoz, hogy a 11-ik német hadseregnek Magyarországon való átvonulásával kapcsolatos kérdésekről tárgyalni öhajtana. Minthogy a tábornok nem hagyhatja el a parancsnokság helyét, kérte a kormányt, küldje el meghatalmazottját több függő kérdés elintézésére. A kormány *Kiszely Gyula* miniszteri tanácsost küldötte le, aki már ma el is utazott *Mackensen* tartózkodási helyére.

— **Meghívó.** Az aradi munkástanács ma, nov. hó 16-án, szombaton este 7 órakor rendkívüli ülést tart, amelyre a munkástanács tagjait ezúton is meghívja az — *elnökség*.

— **Uj főispáni titkár.** Dr. *Varjassy Lajos* főispán-kormánybiztos a vármegyei főispáni titkári teendőket dr. *Horváth László* vármegyei másodjegyzőt bízta meg. Dr. *Lukács István* városi aljegyző, aki eddig a vármegyei főispáni titkári teendőket ellátta, visszatér a városhoz. Beosztására vonatkozólag még nem történt intézkedés.

— **A román csapatok megálltak.** Budapestről jelentik: Uletékes helyről a következő információt adták a román csapatok hadmozdulatairól: A Magyarország közvetlen határvidékeire behatolt román csapatok nem jöttek előbbre. A fegyverszünet megkötése következtében nem is hihető, hogy romániai román csapatok be szándékoznak hatolni Erdélybe annál kevésbé, mert Magyarország Romániával nincs háborús állapotban. Ha egyes csapat-kötélek mégis beljebb jönnek, úgy ezeket csak irreguláris csapatoknak tekinthetjük és fegyverrel fogjuk kényszeríteni visszahúzásra.

— **A 33. gyalogezred tisztjeihez és több szolgálati altisztjeihez.** A 33. gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoka felkért bennünket a következő felhívás közzétételére:

Minden, még le nem szerelt 33. gyalogezredbeli, vagy idegen csapattesthez tartozó, de szolgálatra ide beosztott tiszt tartozik e felhívás vétele után azonnal szolgálati jeggyel ide jelenteni mostani szolgálati beosztását, illetmény tekintetében való beosztását, illetve azt, hogy szolgálati beosztást eddig még nem nyert. A jelentkező tisztek f. hó 19-én kedden, azok pedig, akik szolgálatilag akadályozva vannak, f. hó 20-án, szerdán tartoznak a zászlóalj irodájában végleges beosztásuk megejtése és igazoló-jegy átvétele céljából megjelenni. Csakis az a tiszt fogja megkapni illetéket, aki az igazoló-jegy birtokában van. Ez a rendelkezés a továbbszolgáló altisztekre is vonatkozik. — *Zászlóaljparancsnokság.*

Felhívom az összes bármely célból Aradon tartózkodó tiszteket, (tisztjelölteket), hivatárokat, (jelölteket) és tovább szolgáló altiszteket, hogy f. hó 17-én d. e. 9 órakor kivétel nélkül a 33. gy. e. tiszti étkezőjében (Aradvár) okvetlenül jelenjenek meg. Az elmaradtak hadügyminiszter rendelete értelmében a leghigorubbán fognak felelősségre vonatni. A letmentettek egyelőre nem tartoznak jelentkezni.

— **Kereskedők a kormánybiztosnál.** Arad kereskedői holnap, szombaton délelőtt 12 órakor dr. *Varjassy Eajos* kormánybiztos-főispán urat hivatala elfoglalása alkalmából üdvözli. Gyülekezés a Felső kereskedelmi iskola díszterme. Indulás pontosan 12 órakor. Kérjük ezen üdvözlésen minél számosabban megjelenni. Az „*Aradi Kereskedelmi Testület*” és az „*Aradi Kereskedők Köre*” elnöksége.

— **Városatyá-választás.** Az aradi függetlenségi párt II. kerületi szavazó érdekeltségét és tagjait tisztelettel meghívjuk a ma, szombaton este 7 órakor az Eötvös-utcai volt Mojzes-féle helyiségben tartandó fontos tárgyalásra. Arad, 1918. november 15. — A választó bizottság.

— **Kifosztották a német császári palotát.** Berlinből jelentik: Tegnap 50 katoná és néhány polgári egyén megjelent a császári palota előtt és arra való hivatkozással, hogy megbízásuk van a katonatanács részéről, a császári palotában levő felesleges élelmiszerkészletek felkutatására, bebocsátást kérték. Az őrséget eltávolították, azután fosztogatni kezdtek. A kormány, amelyet értesítettek, matrózokat küldött ki ellenük és véres harcok után sikerült a fosztogatókat lefegyverezni.

— **Tartalékos és népfelkelő tisztek ülése.** Felhívjuk az Aradon tartózkodó összes tartalékos, népfelkelő tiszteket és tisztjelölteket, hogy gazdasági érdekelt megbeszélése végett a Fehér Kereszt szálloda kistermében november 17-én délután 4 órakor tartandó értekezleten jelenjenek meg. — *Az egybehívók.*

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte *Licker Ferenc* aradi kereskedőt, neje *Licker Ferencné*, szül. *Fránz Juliska* rövid kínos szenvedés után f. hó 15-én reggel fél négy órakor elhunyt. A szeretett halottat férje, három gyermeke siratja. Legkisebb fia az utolsó olasz offenzíva alkalmával megsebesülve eltűnt és mit sem tud az édesanyja haláláról.

— **Leszerelő tisztek és altisztek.** Kék fődába készülnek, szakképzettséget (könyvelés, számtan, gép- és gyorsírás stb.) leggyorsabban és legalaposabban a 7 év óta fennálló Engel-féle magántanfolyamban sajátíthatják el.

— **Az aradi köztársasági gyűlés —** elkésett. Vasárnap délelőtt tudvalevőleg népgyűlést hívott össze az aradi köztársasági párt, hogy azon mondja ki a köztársasági államformához való csatlakozását. Az aradi Munkás Tanács kimondotta, hogy miután már holnap szombaton Budapesten Magyarország egész népének nevében kiküldtjük a köztársaságot, főköszönetet és időszerűtlennek tartja, hogy egy nappal később Arad lakossága is demonstráljon ez ügyben. A szociáldemokrata pártnak régi programja valósul meg a köztársasági államforma kimondásával, a kiegészített Magyar Nemzeti Tanács proklamációja után azonban szükségtelennek tartja, hogy a mai sorsdöntő időkben, amikor a munkásság energiáját más célokra kell megőrizni, az aradi munkásság fölösleges tüntetés kedvéért kivonuljon az utcára.

— **Rablók és rendőrök csatája.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Két hét óta folyton érkeztek jelentések a pályaudvari őrségekhez, hogy éjelenként a Ferencvárosi pályaudvar környékén kövöldöznek. Tegnapelőtt megerősített karhatalmi készütségek indultak a veszélyeztetett vidékre, de kénytelenek voltak visszafordulni, mert a tehervonatok fedezéke mögött hatalmas sortűzek fogadták. — Kiderült, hogy a Ferencvárosi pályaudvaron egy rablóbanda működik, amely a teherzállományokat fosztogatja. Tegnap éjjel 200 főből álló karhatalmi rendőrökönként ment ki, hogy a rablókat elfogja. A rablók egy órházban éppen vacsoránál ültek. A rendőrök előugrottak, körülvették az órházat és megadásra szólították fel a rablókat, akik azonban védekeztek és sortűzet adtak. Kemény harc fejlődött ki, amelynek során mindkét részről több sebesülés történt. Reggel 5 órára sikerült 22 embert elfogni, akiket a főkapitányságra kísértek.

— **Osztirák és cseh-szlovák csapatok harca.** Bécsből jelentik: A stadlani vasuti állomáson tegnap szabályszerű tűzharca került a sor, ezer cseh-szlovákot, akik fegyveresen vonultak át, a német-osztirák néporok le akarták fegyverezni. A vonat minden vagonján egy gépfegyver volt felállítva, amelyből a csehek tüzezni kezdtek. A néporok viszonzták a tüzelest, de a csehek felülkerekedtek, üldözésbe vették őket, benyomultak a városba és kézigránátokkal bombázn kezdték a házakat. A pályaudvar őrségét foglyul ejtették és azután akadálytalanul megindultak Brünn felé.

— **Mackensen Brassóban leverte a fosztogatókat.** Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt egy küldöttség jött Nagyszébenből és Brassóba Budapestre a Nemzeti Tanácshoz. A küldöttség tagjai elmondották, hogy *Mackensen*, aki tudvalevően főhadiszállását Nagyszébenbe helyezte át s ott várja a magyar kormány intézkedéseit a német hadsereg hazabocsátásáról, átment Brassóba, ahol az utóbbi napokban fosztogató bandák garázdálkodtak. *Mackensen* német csapatokkal a fosztogatókat megfékezte, úgy hogy most Brassóban rend és nyugalom van.

— **Felhívás.** A magyar hadügyminiszter rendelete alapján felhívom mindazokat, kik német katonai autóbilt vásároltak, azt hivatalom elnöki osztályánál 3 nap alatt jelentsek be. — *Greén* főkapitány.

— **Budapesten havazik.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A fővárosban ma egész nap sűrűn havazott. — Aradon a mai nap folyamán több ízben kezdett havazni, de a hó

— Sarkotits tábornok öngyilkos - akart lenni. Zúgrából jelentik: Bosznia volt katonai kormányzója, Sarkotits tábornok a horvát Nemzeti Tanács foglya és a zágrábi Pallas-szállóban van internálva. A tábornok nem tud beletörödni helyzetébe és a legutóbbi napokban háromszor követett el öngyilkossági kísérletet. Környezete kétszer csavarta ki a revolvert kezéből, egyszer pedig mérges folyadékkal teit poharat vettek el tőle. Azóta be szállították a volt kormányzót a helyőrségi fogházba.

— Biztosító intézeti tisztviselők szervekedése. Az aradi biztosító intézetek tisztviselői vasárnap délelőtt 11 órakor a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak helyiségében (Központi szálloda, Salacz-utca) szervezkedő gyűlést tartanak. A gyűlésen a biztosító intézetek közös gazdasági érdekeit, anyagi és szociális helyzetük gyökeres megjavításának módjait, a gazdasági és politikai szervezkedés céljait kerülnék megvitatásra. A tárgy nagyságára való tekintettel a biztosító intézeti tisztviselőket ezúton is meghívja: az előkészítő bizottság.

— Be kell szolgáltatni a kincstári tárgyakat. Felhívás. A magyar hadügyminiszter 29560—1918. é. sz. rendelkezése alapján felhívom mindazokat, akik illetéktelen uton és módon katonai felszerelési tárgyakat, ruházati cikkeket, lőfegyvereket, lőszerket birtokolnak, azt 1918. november hó 25-ig a katonai vagy rendőri hatóságnál (városháza) szolgáltatassák be. Ezt mindenkinek meg kell tenni, mert ez hazafias kötelesség, miután a felszerelési tárgyak Magyarország összes népének tulajdonát képezi és abból kell felruházni a szolgálatban állt és ruhanélkül haza jövő katonáinkat. Mindazok ellen, akik ezen hazafias kötelességnek a jelzett ideig eleget nem tesznek, szigorú büntető eljárás lesz foganatosítva. Arad, 1918. november hó 15-én. Green Nándor főkapitány.

— A tisztek házasságához nem kell óvadék. Egerben egy százados nősülni készült és ezt minden engedély bemutatása nélkül közölte a polgármesterrel, aki a régi törvényes rendelkezések alapján a százados bejelentését nem vette tudomásul, de táviratilag fordult a hadügyminiszterhez, akitől utasítást kért. A miniszter válasza rövidesen megérkezett s ez azt foglalta magában, hogy a tényleges katonatisztek házasságához a felsőbb hatóságok engedélye szükséges ugyan, de a házassági óvadék biztosítását nem követelik meg. Könnyű elképzelni, hogy ez az új rendelkezés hány szerelmes leányszívnek jelenti a boldogságát.

— Tüzelőfát kapnak a hazatérő katonák. A népkormány intencióinak megfelelően Arad város vezetősége is mindent elkövet, hogy a hazatérő katonákat mindennel ellássa. A város vezetősége is mindent elkövet, hogy a hazatérő katonákat mindennel ellássa. A városi tanács ma délben Löcs Rezső helyettes polgármester elnöklete alatt foglalkozott a hazatérő katonák tüzelő anyaggal való ellátásának nehézségével is. Kimondotta a tanács, hogy minden hazatérő katonának, aki igazolni tudja, hogy nem tudott munkát kapni, ötven-száz kilogramm fát juttat hetenkint ingyen vagy egészen olcsó árban.

TÁBORBÓL HAZATÉRŐ ELŐFIZETŐINKHEZ. Azokat a tisztelt előfizetőket, akiknek lapunk tábori postára, Horvát-Szlavonországba, Ausztriába, vagy külföldre járt, felkérjük, hogy amennyiben tartózkodási helyüket elhagyták, szíveskedjenek haladéktalanul közölni kiadóhivatalunkkal lakhelyüket, régi címük megemlítésével. A kiadóhivatal csak így tud gondoskodni arról, hogy előfizetőink a mostani mozgalmasságban egy napig se nélkülözzék az Aradi Közlönyt.

LEGUJABB.

A románok csak a fajmagyarokat türlik. — Az ukránok betörték Magyarországra.

Nagyvárad. A Pester Lloyd tudósítója ma több román vezető politikussal beszélt, akik bővebben kifejtették azokat az okokat, a melyek miatt a románság minden közösséget elutasít a magyarsággal. Bevallották nyíltan, hogy a kulturívó különbsége csak káros hatással lehet a román nacionalizmusra, mert nem a magyarok lesznek románokká, hanem a románok magyarokká. Nyíltan bevallották azt is, hogy sem Erdélyben, sem a romániai imperium alatt levő magyarországi területeken nem türlik el a zsidókat és arra fogják őket kényszeríteni, hogy Magyarországra vándoroljanak. Csak a fajmagyarokat látják szívesen. Hevesen kikelték Buzá Barna földművelési miniszter birtokjavaslata ellen, amelyet eltiltottak a román nép előtt és nem fordítottak le román nyelvre, mint minden más javaslatot. Kijelentették, hogy a román nép a szabad birtokpolitikára még nem érett.

Debrecen. A körösmezői karhatalom parancsnoka Gilly Ede százados ma jelentette Debrecenbe, hogy az ukrán csapatok betörték Magyarországra és Felsővisó állomáson megtámadtak egy vonatot, amely a harctérről magyar tiszteket és 500 magyar katonát hozott. Az ukránok kegyetlenül bántak a magyar katonákkal, akiket teljesen kifosztottak. A debreceni karhatalmi parancsnokság és a nemzetőrség erősítést küldött Körösmezőre.

Máramarossziget. A városban és a megyében helyreállott a rend és nyugalom. Sok fosztogatót letartóztattak.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik: A cseh-tót csapatok Ruttkától és Turócszentmihálytól délre terjeszkednek. Erdély keleti határán kisebb fosztogatások voltak. A szerbek megszállták Nagybecskereket, Versecet és Orsovát.

Berlin. Tegnap éjjel lengyel tisztek légionáriusokkal bevonultak Posenbe, a város átadását és a Posen tartomány kiürítését követelték. A parancsnok, minthogy német csapatok nem álltak rendelkezésére, csupán tiltakozását jelentette be.

Prága. A cseh nemzetgyűlésben tót megbízottak memorandumot terjesztettek elő, hogy csak a cseh-szlovák Nemzeti Tanácsnak van joga a tótok nevében cselekedni. A tót nép haragja a magyarok ellen fordult, mert a magyar hatóságok és csendőrök eltávolították és ennek következtében anarchia állott elő. A cseh-szlovák kormány tehát elhatározta, hogy cseh-tót csapatokkal állítja helyre a rendet, tehát nem idegen csapatokat küldött, amihez joga volt, mert a tótok a csehekhez tartoznak. Kramaz minisztereinek kijelentette, hogy a csehek nem akarják a tót földeket meghódítani, mert a békekonferencián ugyanis Csehországnak ítélik oda a tót földet. A cseh-szlovák kormány azért küldött csapatokat, mert a tót testvérek segítséget kértek. Tiltakozik a tót vidékeken történt események ellen és kijelenti, hogy a békekonferencián meg fogja ismételni tiltakozását és a bűnösöket felelőségre fogja vonni.

LEGUJABB HIREK.

— Bécsben élelmiszerhiány miatt bezártak több vendéglőt. Bécsből jelentik: Számos vendéglő és szálloda, köztük a Grand-Hotel élelmiszerhiány miatt beszüntette üzemét.

— Tirol önálló akar lenni. Innsbruckból jelentik: A tiroli polgári német sajtó követeli Tirolnak Bécsből való teljes függetlenségét és Tirol önállóságát.

— A német császárné Hollandiában. Hágából jelentik: A volt német császárné ma reggel Hollandiába érkezett.

— Az új követek tanácskozása. Bécsből jelentik: Magyarország bécsi követe, dr. Harrer Ferenc és dr. Diener-Dénes József ma tanácskoztak Tussár cseh-szlovák, Bataglia lengyel, Vaszilko ukrán és Simeneovici román követivel. Résztvett a tanácskozáson dr. Bauer német-osztrák külügyi államtitkár is. A tanácskozások a likvidálás körül folytak. Dr. Harrer és Diener-Dénes fejtegetései kedvező benyomást keltettek. Tussár felkérte a magyar urakat, hogy a barátságos viszony megszilárdítására ilyen értekezletet minden héten egyszer tartsanak.

— Feloszlatták a porosz képviselőházat. Berlinből jelentik, hogy a munkás és katonatanács végrehajtó bizottságával együttesen a porosz kormány feloszlatta a porosz képviselőházat és az urakházát megszünteti.

— A bolsevik követség Prágában. Prágából jelentik: Ma érkezett ide a bolsevik kormány követe Csorkov mérnök, hogy a cseh-tót kormányhatalommal érintkezésbe lépjen.

Apolló-színház.

1918. nov. 16-án:

Utolsó szerelem.

Egy színész regénye felvonásban.

Uránia-színház.

1918. nov. 16-án:

Ugyanaz

mint az Apollóban.

A MOZI.

* Az Uránia új műsora. A mára hirdett „Judás” című kép a vasúti szállítás alatt annyira megrongálódott, hogy előadásra nem volt alkalmas. Helyette Olaf Föns kitűnő drámája „Az utolsó szerelem” került színpadra. Holnapra teljesen új műsor kerül előadásra.

* Olaf Föns-dráma az Apollóban. Psilandernek már az életében erős riválisa volt Olaf Föns, ez a rokonszenves, elegáns szerelmes színész, akit ma már a legnagyobb moziszínészek tartanak. Ezt a kiváló művészt pénteken ismét vizionálhattuk „Az utolsó szerelem” című 5 felvonásos Nordisk-drámában. Az első jelenettől az utolsóig lebilincselően érdekes ez a film, amely egy színész szerelmi regényét adja. A történet az öregedő bonvivánról szól, akinek nemcsak régi színpadi sikereiről kell lemondania, de ifjú szerelméről is. Mindkettőt elrabolja tőle a friss, az energiatelt ifjuság, amellyel az öregedő komédiás már nem veheti fel a versenyt. Olaf Föns játsza a bonviván szerepét hallatlanul tökéletes színészi ábrázolásban, filmjátszó képességének teljes erejével. Partnere ezúttal is Ebba Thomsen. A grandiózus dráma még szombaton és vasárnap marad műsoron.

Felelős szerkesztő:

TELLER KALMAN.

NYILTTÉR.

As ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Katonai szolgálatból visszatérve, ügyvédi irodámat Aradon, Sárosi-utca 7 szám alatt újból megnyitottam.

Dr. Velcsov Géza, ügyvéd.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak számát számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 50 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután fél 8 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 8 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa.

Levelezés.

MENEKÜLT URASSZONYT melyik ur-ember támogatna anyagilag, az írjon a kiadóba „Menekültnek.” 8190

VISSZAJÖTTEK közül, lelkicsalódott, magas természetű, komoly, igazi uriemberrel megértően levelezne hasonló, távol-élő urileány. Alkalmadtán tisztességes ismeretség lehetséges. Válaszokat „Kedélyváltozás” jellegre a kiadóhivatalba. 8196

Házasság.

SAJÁT HÁZTARTÁSSAL RENDELKEZŐ 24 éves vasuti tisztviselő házasság céljából megismerkedne fiatal, komoly urileánnyal. Teljes címet s leveleket „Árvátéska” jellegre a kiadóhivatalban. 8191

FÉRJHEZ MENNE egy tisztességes lány hozományával komoly nyugdíjas, vagy iparoshoz. Leveleket teljes címmel „Árvátéska” jellegre kér. 8203

Alkalmazást keres.

REGZETT GAZDÁSZ kisebb birtok önálló vezetését elvállalná. Cím a kiadóban. 8201

OKLEVELES, jelenlegi állapotok folytán elmenekült vezető községi jegyző pályáját felhagyva, bármiféle állást keres azonnali belépésre. Megkeresések állás és fizetés megjelölésével „Menekült jegyző” jellegre kiadóhivatalban kéretnek. 8195

MÉRLEGKÉPES magyar, német, szerb, horvát könyvelő állást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 8153

RAJZOLÓ építész irodában állandó alkalmazást keres. Ajánlatokat „Államvasuti rajzoló” címen a kiadóba kérem. 8160

FIATAL MOZDONYVEZETŐ megfelelő állást keres. Cím: Togyika Péter, Borostyén, Arad. 8182

Alkalmazást nyer.

MINDENES, idősebb, gyermektelen asszonyt keresek vidékre, aki a főzéshez is jól ért, mielőbbi belépésre, jó feltételek mellett. Ajánlatokat Kotsis Samu, Brad címre kérek. 8193

MASSZÓRT keresünk hideggyógyintézetünk részére. Posch. 8150

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

INTELLIGENTES DEUTSCHES FRAULEIN, mit guten Zeugnissen, wird für sofort zu zwei kleinen Mädchen gesucht. Adresse: Apotheke Csermő. 8181

Lakást keres.

KÉTSZOBÁS BUTOROZOTT lakást keresek konyhával, vagy konyha használatával. Cím a kiadóban. 8200

KERESEK egy vagy két szobás butorozott lakást konyhával, vagy konyha használatával. Esetleg két-három szobás üres lakást. Cím Kemény Bert, Hal-tér 12. sz. 8202

Kiadó lakás.

BUTOROZOTT szoba kiadó. Síveg-tér 6. sz. 8186

KIADÓ elegáns utcai szoba külön előszobával urnak azonnalra. Cím a kiadóban. 8188

KÉT CSINOSAN butorozott utcai szoba, villanyvilágítás és fürdőszoba használatával azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 8185

Vétel és eladás.

ELADÓ 2 kályha és Wertheim-kasza. Kálvin János-u. 5. Benkő lakatosműhely. 8197

FELSŐMAGYARORSZÁGI ÓRIÁSI KÁPOSZTA kapható maximális áron nagyban és kicsinyben Róth József fűszerüzletében, Deák Ferenc-u. 29. 8198

ÚJ BUTORÜZLET Arad, Deák Ferenc-utca 40a. mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánl egy nagy ebédlőt, szmirna szőnyeget, egy férfi szoba garnitúrát és egy sörberlőt. Wtegenfeld-czég. 8028

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kereslek Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

ORCZY-U. 9. sz. ház eladó. 8199

ARADON AZONNAL lakható négyszobás, adómentes, modern magánház. Arad melletti Zsigmondháza rögtön beköltözhető négyszobás új ház eladó. Bővebbet Sziovák Gyula tulajdonosnál, Zsigmondháza. 8189

Üzletek.

ÜZLETHELYISÉG József főherceg-ut 11. májusra kiadó. Szűcs F. Vilmosnál, Karolina-utca 10. 8069

Oktatás.

NÉMET MAGÁNTANÍTÓNÓ, délutáni órákat ad. „Német magántanítónó” jellegre a kiadóba. 7899

Különféle.

ELVESZETT a Boczkó-utcán át a Szabadság-téren keresztül 3 bevásárlási könyvecske. Ungar, Funkelstein és Palotás felirattal. Est hírlaproda bélyegzőjével ellátva kérik a becsületes megtalálót juttassa el az Est hírlaprodába, a hol illő jutalomban részesül. 6276

KÁRPITOSI Mindennemű javításokat jutányosan vállal. Vidéken is. Botond-utca 4. Zselezny. 8194

SZARAZ PINCET, vagy üres raktárt keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 7500

APRÓHIRDETESEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messenger-boy Irodában, Wein I. hirdetésj és hírlaprodájában, Zrínyi-u. 68 Mandl Boros Beni-tér 15. sz. alatti papírüzletében.

Benősülés.

Csinos, fess, vagyonos urileány részére oly jellemes íz. vallású, magasabb kereskedelmi képzettséggel bíró 36-42 éves

férjet keresek.

aki hajlandó délmagyarországi nagy vidéki városban levő üzletbe benősülni. Kombinációba jön azonban is oly biztos egzisztenciájú uriember, aki benősülni nem óhajt. Ajánlatok „Nem közvetítő hirdetés” jelleg alatt Mosse Rudolf hirdetőjébe Budapest, VI. Andrassy-ut 2. intézendők. 8063

Viszketeg

és mindennemű bőrbaj, ugymint: ruh, sömör, fekély, sebek és daganat gyógyítására a legbiztosabb és legjobb házi szer a

Boróka kenőcs.

Nem piszkít és szagtalan. Ma már minden házban nélkülözhetetlen. Kis tégely 3 K. Nagy tégely 5 K. Családi tégely 6 K. Hozzávaló Boróka szappan 5 K. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész. Aradon kapható: Földes Kelemen, Szondi János gyógyszerárban és Hanzs Nestor drogueriájában. 8071

Lóápolók

napi 20 korona díjazás ellenében a Lóértékesítő parancsnoknál Hadik-huszárlaktányában sürgősen felvétetnek 8068

25119-1918.

HIRDETMÉNY.

Közösré tesszük, hogy Dr. Zimmermann Károly lemondása folytán a II-ik kerületben megválasztott törvényhatósági bizottsági tagsági hely a néhai Vizer Lajos elhalálozásával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági hely a néhai Vizer Lajos elhalálozásával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helynek választás után való betöltése végett. 23265-573-4918. számú határozatunkkal a folyó évi november hó 17-ére kitűzött és meg-

tartandó választáson fog a békekötést követő három hó elteltéig terjedő érvénnyel betölteni s így a II-ik választó kerületben 2 törvényhatósági bizottsági tagsági hely kerül betöltésre.

Amiről a törvényhatósági bizottsági tag választókat ezúton értesítjük.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának. 1918. évi november hó 13-án tartott rendes havi üléséből.

Dr. Angel, főjegyző.

Férfi-, női- és gyermek kalap-raktár.

Nyulszőr kalapok 40.- koronától
Velour kalapok 60.-

Javítás, formálás, tisztítás és vasalás 5 koronától kezdve

Nemzeti Kalapraktárba

Andrassy-tér 3., (volt Oziraki helyiség) Tabajdi-utcai részen. 8127

Gazdáknak

mindennap délelőtt 8 órakor a Hadik-huszar laktányában

lovak

használatra 8064

kiadatnak.

Viszketegséget,

sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skabotform-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr. Flesch-féle! Kérjük. Próbá tégely 4.- k., nagy tégely 6.- k. Családi adag 15.- k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerárban, Andrassy-tér 3. Vételnél a „SKABOTFORM” vezérvagyó ügyeljünk. 7151

Délvidéki Villamossági Vállalat.

Tulajdonos: **Léngváry Zoltán** okl. mérnök.

Vörösmarty-utca 3. sz. Telefon II-31.

Vállal: Villanyvilágítás, erőátviteli, motor, települ, csengő, villámhárító berendezéseket és szakszerű javításokat. Nagy csillár, égő, főző, vasaló és szerelési anyag raktár. 7840

Szolid árak. Pontos munka.